

XII. Siglisberg altárna

1. Bányagazgatósági adatok, 1659-1700

1659 márczius 31-én kelt jelentés szerint Benedicti altárna munkában volt, de nem volt benne ércz. Borsitzky saskői várnagy követelte, hogy a siglisbergi területen fekvő bánya mívelői Lippay Gáspár örökösöknek, mint földesuraknak bért fizessenek.

A siglisbergi Mihály tárnai társulat, mint veszteséggel dolgozó, kapott 1665-től 1675 szeptember 10-ig minden 15 latos márka ezüstért 11 ft 6o denárt, de ez idő alatt csak 1671-ben váltott be 25 m 29 p ezüstöt.

1681 november 29-én Hasaeus Fülöp Jakab elajándékoz a a Johan Andree Stollen bányánál birt részeiből 1/64 részt Burmeister Jánosnak háladatosságból azért, hogy ez utóbbi a Thököly fogságába került fiának kiszabadításánál sikeresen tettél és jó tanácsokkal közreműködött.

1700 márczius 24-én az András tárói vagy Janinelli féle társulat kérésére, hogy tekintve az ő nagy veszteségüket, a Felső Bieber tárna számára járandó altárói heted elengedtesék, jelentik a selmeczi főtisztek, hogy ezt az elengedést nem javasolják, mert még eddig soha sem történt, hogy az altáró járandósága elengedtetett volna, és mert a Felső Bieber tárnai kisebb részesek sem hajlandók az elengedésre.

2. Bányabirósági adatok, 1650-1749.

1650 május 23-án újra felvétellett a Siglisbergen levő beomlott minden tárna és mívelésbe vétetett Fridrich tárna név alatt.

1650 július 10-én kérte Ungedew András, hogy a St. Paul in Krechsengrund bányában tüzzel folytathassa a mívelést, mert a kőzet oly szivós és rosszul reped, hogy puszkaporral semmire sem lehet menni rajta. A fa e végre neki kijelöltetett.

1652 április 24-én adományoztatott a Szt. Pál bánya részeseseinek: Galleson János Antal, ungedew András, Daniel Frigyes, Raittinger, Kitschel, Ernst, és Donati uraknak egy bedőlt, régi tárna Benedicti altárna név alatt minden altárnai jogokkal.

A részeselek:

Galleson Antal János	4/16 résszel
Ungedew András	3/16, 1/32 "
Daniel Frigyes János	3/16 "
Haydt Hyeronimus	1/16 "
Raittinger Kristóf	1/16 "
Kischil Samu	1/16 "
Ernst János	1/16 "
Donati Ágoston	1/16 "
Lang Anna asszony	1/32 "

1652 május 6-án egyesítették a Benedicti tárna mellett fekvő Mihály tárnát és Benedicti altárnát, mely azelőtt Lilgen tárnának neveztetett.

1654 január 17-én kelt jelentés szerint a Benedicti altárna már loc ölnél hosszabb, a fő vájatvég most szünetel, és 3 vájár a vájatvég előtt 15 öllel átvágott eret vizsgálja meg.

1663 június 9-én voltak a Benedicti altárna részesei:

Galleson Antal János	5/16 résszel
Ungedew András	2/16, 1/64 "
Weigl Lénárd	2/16 "
Wenger Mihály	1/16, 1/64 "
Janinelli Antal	1/16 "
Haydt Jeromos örökösei	1/16 "
Kischill Samu örökösei	1/16 "
Swiboda Jakab	1/32 "
Weigel Bertalan	1/32 "
Wenger Ferdinand	1/32 "
Lanser Gyula	1/64 "
Kayser Ulrich György	1/64 "
Pauer Margit kisasszony	1/64 "
közös	1/64 "

1669 július 3-án értesítette Gallason Antal János a bányabiróságot, hogy a Benedicti altárna bányánál levő részeit felhagyja; ennek következtében a többiek is felhagyták részeiket.

1670 február 22-én írja a bányabíró Jacob Theobald Mayer, hogy a krechsengrundi Szt. Benedicti altárnát bejárták és még elég jó állapotban találták, a 2-ik légakna be van ugyan törve fent egy kevéssé, de azért a léghezam jó. A részesek pedig mindnyájan úgy nyilatkoztak, hogy a mivelést folytatni kívánják.

1671 április 24-én elhatározták a részesek, hogy Benedicti altárnát ismét munkába veszik.

1672 február 20-án megegyezett Gallison Antal János az Ernst János örökösével, hogy ezentul a siglisbergi Szt. Mihály tárnánál birt 2/16 részét maga fogja költséggel ellátni, és ha áldása leend, Ernst özvegyének illendő ajándékot fog adni; az Ernst örökösök pedig kötelezték magukat, hogy a benedicti tárnánál Gallison 5/16 részéből átvett 1/16 részt ezentul ők maguk fogják ellátni költséggel.

1672 június 2-án megadatott az eltárnai jog az ezelőtt Anna tárnának, most pedig Johann-Andree Erbstolln-nak nevezett tárna számára, mely tárna a siglisbergi és szitnyai határ között folyó patak mellett feküdt, és főrészesese Ehrenreutter Ágoston János vala.

1674 márczius 5-én tanácskozást tartottak Benedicti altárna miveléséről, jelen voltak: Meyerle Lőrincz windschachti sáfár, Ernst János György, Koch Michael Hellenbach D. helyett, Burzpühler helyett Weigl Bertalan, Ujfalusy helyett Hatschak Dániel, Schneider Frigyes és Hudicius Frigyes.

A fő keresztvágatot erélyesebben hajtani határozták addig, míg léghiány nem mutatkozik; azután majd gondoskodni kell, hogy miképen szerezzenek levegőt.

A talpalatti mélyítés már 11 ölre haladt, és két szivattyurakat van benne, miután a mélyítés mellett 60-70 latos ércnyomokat találtak, elhatározták e nyomok bővebb megvizsgálását, és egyelőre megszüntették a további mélyítést.

Mihály tárnánál a tárna vágatát megszüntették s az akna kitarításához fogtak.

1675 november 5-én felszólította Schulz György János administrator a bányabiróságot, hogy miután Benedicti altárnában a talp alá már két ereszkét is mélyítették nagy költséggel, és semmit sem találtak, a Gallison árvák érdekében és a részes kincstár érdekében is szükséges a bányát bejárni, és jó tanácsot adni, tehát ezt a bányabiróság minél előbb megtegye.

A bejárás november 12-én megtörtént, és reá következő napon megtartatott a tanácskozás. A jelentés szerint a hátulsó ereszke 11 ölre lemélyítettett, és a fenéken találtatott keskeny ércz $3 \frac{1}{2}$ latos, melynek marája 8 latos, de aranyat nem tartalmaz. Miután csak azt akarták megtudni, hogy mi van a fenéken, és mert a rendetlen irányu. ereszkében vitlázni sem lehet, ismét feleresztették a vizet, mely most a tárna alatt 3 ölnyire áll, és tovább nem emelkedik.

Az előlső ereszke már 10 ölre lemélyítettett, azon reményben, hogy a hátulsó ereszke vizét is le fogják vele huzni, de ez nem történt. A kőzet kemény és meddő. Miután az ereszke mélysége már közel áll az altárna szintjéhez, haszontalan lenne az altárna szintjében a még lo³ ölnyire távol álló vájatvéget erre felé hajtani, mert csak 3 öllel lenne mélyebben, mint most az ereszke. És mivel itt több ér nem ismeretes, azt vélik, hogy ezt a felső miveletet fel kellene hagyni.

A fő keresztvágat valószínűleg nem messze van már valamely telértől, mert a beszivárgó viz "beraiths gallmayisch" és mert a fölszinek sok kutatási horpadás létezik e tájon. De a légvezetés végett mindenkéül egy 20 öl mély aknát kellene kemény kőben lemélyíteni, mert anélkül a vájatvégen dolgozni nem lehet.

Az administrator erre azt rendelte november 19-én, hogy az ereszkék felhagyandók, és a fő keresztvágat tovább hajtandó légvezető csatornák segítségével.

1676 junius 1-én Koch Mihály királyi bányatiszt eladott Spillman Boldizsár udvari kamarai irnoknak $\frac{1}{32}$ részt a Kreuzerfindungsstolln nevü bányából 20 tallérért.

1676 június 30-án egy légakna mélyítése kezdetett meg a Keresztfeltalálási tárna számára.

1677 márczius 17-én elajándékozta Oberaigner György sáfár a Kreutzerfindungsstolln bányából, mely a Szitnya hegy alatt a Johann Andreestolln mögött fekszik, 1/64 részét Fischer Mihály beszterczebányai segédgondnoknak.

1677 október 16-án eladta Fischer Ernst György bánya-bírószági ülnök a Kreutzerfindungsstolln 1/64 részét Startzer Mátyás beszterczebányai polgárnak 30 ft 50 denárért.

1678 január 8-án bejelentetett, hogy a kincstár nem akar többé ellátmányt adni a Galleson örökösök Szt. Benedicti altárna bányájára, és hogy ott már a mult héten senki sem dolgozott.

1678 február 19-én szerződést kötött Schulz György főkamaragrófi administrator a Benedicti tárna részeseivel, mely szerint ezek kötelezték magukat, hogy a Galleson örökösök tulajdonát képező 4/16 részből 3/16 részt átvesznek, és az e részekre eső eddigi ellátmányt 228 ft 60 denárt, ha a bánya jövedelmezni fog, megfizetik.

1679 május 17-én kijelöltetett a Szitnya felé fekvő Johann Andreestolln nevű bánya számára egy légakna, mely a tárnaszájtól 206 ölnyire fekszik, és 35 mély lesz a tárnáig.

1680 október 5-én eladta Höfflinger Vilmos a Keresztfeltalálási tárna 1/64 részét Lanser Györgynek egy pár lóért avval, hogy ha áldás lesz, neki még 3 márka ezüstöt adjon.

1681 január 22-én főbejárás tartatott a Johann Andree Erbostolln bányánál, és egy légakna lemélyítése szükségesnek találtatott.

A Keresztfeltalálási tárnában 1680-ban 15 öl vágatott ki; a vájatvég vad kőben van.

1685 május 25-én feljegyeztetett, hogy Johann Andree Erbostolln bányához a Szitnya alatt 2 tárna, egy légakna és 630 kutatás tartozik, és hogy a szomszédos Keresztfeltalálási altárnával oly egyesség történt, hogy a kereszt uttól kelet felé a Johann Andree társulathoz, nyugot felé pedig a Keresztfeltalálási társulathoz tartozik a terület.

Részesek voltak ekkor Johann Andree altárnánál:

A kincstár	1/32 résszel
Limpach Gottfried János	2/16 "
Reutter Mihály	1/2/16 x 22/36/ "
Hellenbach Gottfried János	1/12 /2/36 x 1/3/ "
Hainzeli János örökösei	1/16 "
Hartter Mátyás	1/16 "
Posch György János	1/32 "
Koch Mihály örökösei	1/32 "
Grueber Albrecht	1/32 "
Lanseé Sophia asszony	1/32 "
Spielmann Teréz kisasszony	1/32 "
Hasaeus Fülöp Jakab	1/32 "
Teszner András	1/32 "
Porsch Mátyás	1/32 "
Nisky Albrecht Gottfried	1/32 "
Schrötter Bálint örökösei	1/32 "
Stephany György János	1/64 "
Burmestre János	1/64 "
Roth Ádám	1/64 "
Erztl Erhard	1/64 "
Schallman Illés	1/64 "
Wenger Ferdinand	1/64 "
Glantschnig Mihály	1/64 "
Hueber Barbara asszony	1/64 "
Clementis Dániel örökösei	1/64 "
Armbruster Rebecca asszony	3/36, 1/64 "
Ehrenreutter Ehrenreich György	2/36, 1/64 "
Hellenbach Anna Margit asszony	1/36, 1/64 "
Weber Euphemia asszony	2/36 "
Heinrich Cecilia asszony	2/36 "
Rochsner Elisabet asszony	1/36 "
Rochsner Frigyes János	1/36, 1/64 "
Hellenbach Erzsébet Mária asszony	1/13 x 2/36/ "

Hellenbach Jeremiás örökösei	/1/3 x 2/36/ "
Pastorowitz Anna Mária asszony	1/128 "
Johannisdorfer Gáspár	<u>1/128 "</u>
	16/16 .

1686 június 30-án feljegyeztetett, hogy a Keresztfel-
találási altárna bányához a Szitnya alatt tartozik 1 tárna,
1 légakna, és 135 kutatási karó, melyeknek jegye: X

Részesek voltak ekkor:

A kincstár	5/16 résszel
Dollinger örökösök	1/16 "
Oberaigner Anna Mária asszony	1/32, 1/128 "
Schulz Justina asszony	1/32 "
Glantschnig Mihály	1/32 "
Spielman Anna Margit kisasszony	1/32 "
Struger Gregor	1/32 "
Haasz András	1/32 "
Caesar Gregor	1/32 "
Markhl János	1/32 "
Fischer Mihály	1/64 "
Mayer Benedikt Theobald	1/64 "
Gottlieb Ferdinand János	1/64 "
Lode Farkas	1/64 "
Singer Ferdinand Dániel	1/64 "
Seitz Abrahám	1/64 "
Ernst György János	1/64 "
Grueber Ignác	1/64 "
Lansee Sophia asszony	1/64 "
Panner János	1/64 "
Halbwex István	1/64 "
Stürzer Mátyás	1/64 "
Lanser György János	1/64 "
Erber Pál	1/64 "
Nicolay Justina asszony	1/64 "
Ernst Dorottya asszony	1/64 "
Lang János	1/64 "
Herbst Mihály	1/64 "

Reitter Mihály	/1/16 x 11/36/ "
Spielberger Susanna Regina asszony	/1/16 x 11/36/ "
Johannisdorfer Gáspár	/1/16 x 9/36/ "
Hellenbach Janos örökösei	/1/16 x 2/36/ "
Unruhe Agoston	/1/16 x 2/36/ "
Hellenbach Anna Margit asszony	/1/16 x 1/36/ "
Henthaller Ferencz	1/128 "
Deada Bernát	1/128 "
Kolman Jakab János	1/128 "
	<hr/>
	16/16 .

1686 július 15-én főbejárás Johann Andree altárnán. 50 ölre a tárnaszájtól egy telér van, melyet a Mátyás tárnai telérnek tartanak; mivel a telér dél felé jó kinézésű, megvizsgáltatása határoztatik.

1687 április 29-én főbejárás tartatott Johan Andree Erbstollnben, és feljegyeztetett, hogy e bánya hossza összesen 250 öl. Két telér vágatott át vele, egyik a Mátyás tárnai telér, másik a Kórház telér, ezek észak felé meddők, de dél felé jó alakúak, és tovább feltárandók.

1690 január 4-én főbejárás után feljegyeztetett, hogy Johann Andree Erbstolln az aknáig 200 öl hosszú, s innen a vájatvég 60 öl. Az átvágott telérek mind meddők, és határoztatott, hogy még 10 öl vágattassék ki a Kórház teléren kísérlet képen, ha e telér meg nem javul, hagyassék fel a mivelés.

1694 február 8-án feljegyeztetett, hogy a Johann Andree Erbstollen társulat mivel eddigi munkájával semmire sem mehetett, felhagyta a János András tárnát, és a Siglisberg alatt egy beomlott régi tárnát és aknát kezd újra nyitni. A kincstárnak van a bányánál 1/16 /2/3 x 1/32/ része.

1694 február 8-án feljegyeztetett, hogy a Hülfgottes tárnában, mely a palló keresztig 129 öl, s innét a vájatvégig 73 öl hosszú, a vájatvégen 4 ember dolgozik.

A mélymívelésben pedig, mely 8 szivattyuval viztelenítettett, nem találtak a mélységben semmit, de a felső u.n. Josephi lauf vájatvége jó alakú, tehát az határozottatott, hogy ez tovább hajtassék, a mélységet pedig el kell fulni hagyni.

A kincstárnak van a bányánál $3/64$ és $1/23 \times 1/256$ része/.

1695-ben voltak a Clementisstolln unter dem Sythner Gebürg gelegen nevű bányának 90 kutatása volt: jegye: ✂

Részesei voltak:

A kincstár	$1/32$ résszel
Gróf Koháry István	$1/3 \times 1/32$ "
Gróf Koháry Farkas	$1/3 \times 1/32$ "
Gróf Koháry János	$1/3 \times 1/32$ "
Schwirian Menyhért	$2/16, 1/32$ "
Lorberer Ulrich János	$1/16, 1/32$ "
Willigdiner János	$1/16$ "
Lasitius Euphrosina asszony	$1/16$ "
Siderini György	$1/16$ "
Bokor György	$1/16$ "
Dobuch Péter	$3/64$ "
Schallman Illés	$1/32$ "
Hüller Máté	$1/32$ "
Hüller András	$1/32$ "
Spaner Máté	$1/32$ "
Hermanzeg Márton	$1/32$ "
Kudlatschig János	$1/32$ "
Legat Jakab	$1/64$ "
közös	$3/16$ "
	<hr/>
	$16/16$.

1700-ban voltak a Szitnya alatt fekvő Clementis tárna részesei:

A kincstár	$1/32$ résszel
Koháry gróf	$1/32$ "
Schwirian Menyhért	$5/16, 1/64$ "
Willigdiener Sebestyén János	$1/16, 3/64$ "

Lorberer Ulrich János	1/16 1/32 résszel
Hüller András	1/32 "
Thürner János	1/64 "
Madusch Márton	1/64 "
Bonur György	1/64 "
Hermantzek Márton	1/64 "
birtokos nélkül	5/16 "

1749 november 29-én felkérített a Hyeronimistollen a Spitzenberggel szemben, részesei voltak:

Konuttek Elek	15 kuksszal
Sivy Fülöp János	10 "
Rhony Mátyás	8 "
Theyer János	8 "
Orsetti Miklós	7 "
Hofman Fülöp	6 "
Schwarzl Mihály	4 "
Sálix Márton	4 "
Rusitska Albert	4 "
Soyak Márton	4 "
Ziegler György	4 "
Buzag János	4 "
Koron Zsigmond	3 "
Trentsanszky Pál	3 "
Simonfy András	2 "
Angerstein Frigyes Ernst	2 "
Kauli Mátyás	2 "
Pachinger András	2 "
Kupka György	2 "
Trentsanszky Mátyás	2 "
Graf Mátyás	2 "
Pelzl Károly és József	2 "
Hutzl József	2 "
Kubisz Mátyás	2 "
Buzag György	2 "
Svoboda András	2 "
Angerstein György Zachariás	1 "

Pachinger Katalin	1 kuksszal
Trentsanszky Katalin	1 "
Riedl Mihály János	1 "
Juhász Ferencz	1 "
Stankovitz István	1 "
Zwüth Lénárd	1 "
Zarudai Miklós	1 "
Wagner János	1 "
Roszner Antal Ferencz	1 "
Neudorfler Antal	1 "
Walko János	1 "
a Hyeronimitanus paterek	8 "

128 kuksszal